

TAMPEREEN
RAITOTIE
OY:N VUOSI
2022

TAMPEREEN
RAITOTIE
OY

Sisältö

TAMPEREEN RAITIOTIE OY:N VUOSIKERTOMUS

Tampereen Raitiotie Oy	3
Toiminta-ajatus	3
Toimitusjohtajan katsaus	4
Toimintaympäristö	8
Henkilöstö	8
Vastuullisuus	8
Hallinto ja johtaminen	10

TOIMINTAKERTOMUS

Toimintakertomus	12
------------------	----

TILINPÄÄTÖS

Tuloslaskelma	22
Tase	23
Rahoituslaskelma	24
Tilinpäätöksen liitetiedot	25
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	31

TAMPEREEN RAITOTIE OY

Tampereen Raitiotie Oy

Tampereen Raitiotie Oy perustettiin 20.12.2016. Tampereen Raitiotie Oy rakennuttaa, omistaa, hallitsee, ylläpitää, huoltaa ja kehittää Pirkanmaan alueella sijaitsevien raitiotielinjojen raitiotieliikennettä palvelevia raiteita, huolto- ja varikkorakennuksia ja muita tiloja, rakennelmia sekä laitteita. Yhtiö voi lisäksi hankkia, omistaa, hallita ja vuokrata edellä mainittua tarkoitusta palvelevaa raitiotiekalustoa, kuten raitiovaunuja.

Tampereen Raitiotie Oy tarjoaa raitiotieinfran ja kaluston Tampereen joukkoliikenneviranomaisen käyttöön, joka viranomaisena vastaa raitiotieliikennöinnin tilaamisesta. Yhtiö toimii Tampereen joukkoliikenneviranomaisen edustajana raitiotieliikenteen hankintasopimuksessa palveluintegraattorin roolissa.

Yhtiön toimitilat sijaitsevat osoitteessa Hämeenkatu 14 C, 33100 Tampere sekä Kauhakorvenkatu 2, 33720 Tampere.

Toiminta-ajatus

Tampereen Raitiotie Oy:n toiminta-ajatuksena on toimia koko raitiotiejärjestelmän palveluintegraattorina, omistajana sekä rataverkon haltijana.

Yhtiö vastaa tilaajana

- raitotieinfrastruktuurin rakentamisesta ja ylläpidosta
- kaluston hankinnasta ja ylläpidosta
- radan, kaluston ja varikon järjestelmien yhteensovittamisesta
- raitotiejärjestelmän käyttöönotosta ja turvallisuusjohtamisesta
- raitotiejärjestelmän ylläpidosta ja toimivuudesta sekä kehittämisestä liikennöinnin alettua
- raitotievarikon hallinnasta
- toimittajayhteistyöstä sekä raitotiejärjestelmän hankinnoista.

Yhtiö toimii palveluintegraattorin roolissa Tampereen joukkoliikenteen edustajana liikennöintiallianssissa ja vastaa omalta osaltaan liikennöinnin toteuttamisesta asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Pekka Sirviö
Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2022 oli Tampereen Ratikan ensimmäinen kokonainen liikennöintivuosi ja vuoden aikana ratikoilla ajettiin yli 1,4 miljoonaa ajokilometriä. Raitiotien osalla 1 Hervanta-Pyynikintori (linja 3) ja TAYS-Sorin aukio (linja 1) tehtiin vuoden aikana 11,5 miljoonaa matkaa ja 50 000 matkustajan rajapyykki rikottiin ensimmäisen kerran 18. marraskuuta. Asiakastytyväisyyden keskiarvo oli 4,6/5,0 ja Tampereen Ratikan kuluttajatuutkimuksen mukaan jopa 87 % tamperelaisista suhtautuu Ratikkaan myönteisesti.

Raitiotien osan 2 rakentaminen eteni vuoden aikana Pyynikintori-Santalahahti-Lentävänniemi välillä suunnitellusti. Tampereen kaupunki pääsi aloittamaan Näsisaaressa rakennustyöt helmikuussa ja täyttötöet valmistuivat marraskuussa 2022. Mikäli saaren painuma etenee suunnitellusti, Raitiotieallianssi pääsee aloittamaan Näsisaaressa siltatyöt kesällä 2023. Vuoden 2022 lopussa projektiajasta oli kulunut 50 %:a ja myös valmiusaste oli 50 %. Tavoitteena on aloittaa osan 2A Pyynikintori-Santalahahti liikennöinti 7.8.2023.

Tampereen Raitiotie Oy ja Škoda Transtech Oy solmivat 24.5.2022 sopimuksen viiden uuden raitiovaunun toimittamisesta Tampereelle. Sopimusta täydennettiin 14.12.2022, jolloin sovittiin vielä kolmen lisävaunun tilaamisesta. Lisävaunuja tarvitaan, kun liikennöinti aloitetaan välillä Santalahahti-Lentävänniemi vuosien 2024–2025 vaihteessa.

Kunnossapitoallianssin (KUAS) kehitysvaihe eteni projektisuunnitelman mukaisesti ja joulukuussa allekirjoitettiin 1.1.2023 alkavan ensimmäisen kunnossapitovaiheen tilaus. Tampereen Ratikan Liikennöintiallianssin (LASSI) ensimmäi-

nen vuoden 2022 alussa alkanut palvelujakso sujui hienosti lukuun ottamatta rataa ja kalustoon liittyviä teknisiä ongelmia, joilla oli vaikutusta myös liikenteen luotettavuuslukuihin.

Raitiotien seudullinen suunnittelu eteni vuoden 2022 aikana odotetusti. Raitiotien Lielahden ja Ylöjärven suunnan tarkentava yleissuunnitelma valmistui joulukuussa. Pirkkala-Linnainmaa-raitiotien hankesuunnitelma valmistuu helmikuussa 2023 ja mahdolliseen toteutussuunnittelun aloituspäätökseen liittyen marraskuussa järjestettiin ensimmäinen markkinavuoropuhelu. Syksyllä aloitettiin myös yhtiön osakassopimuksen laadinta.

Yhtiön, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n, Tampereen kaupungin, Škoda Transtech Oy:n ja Tampereen korkeakoulusäätiön yhteinen Tampere Urban Rail Mobility (TURMS) -hanke alkoi 1.2.2022. TURMS-hankkeeseen kuuluva "Lyyli Living Lab" lanseerattiin kesäkuussa. Lyyli Living Lab:n tarkoituksena on luoda kehitys-, kokeilu-, testaus- ja markkinointiympäristö palveluineen ja se mahdollistaa älykkään kaupunkiliikenteen ratkaisujen kehittämisen ja referenssien hankkimisen aidossa toimintaympäristössä. Hankkeeseen sitoutuneita kumppaneita on tällä hetkellä noin 20.

Tampereen päivänä 1.10.2022 järjestettiin Tampereen Ratikan varikon avoimet -ovet tapahtuma, joka keräsi neljässä tunnissa 2 200 kävijää. Osana Tampereen Ratikan taideohjelmia vuoden 2022 aikana Tampereen katukuvassa nähtiin kaksi uutta taideratikkaa, joissa nähtiin pop-up-esityksiä kahdeksalta pirkanmaalaiselta festivaalilta.

Tampereen Raitiotie Oy on raitiotiejärjestelmän omistaja, rataverkon haltija ja palveluintegraattori. Yhtiö edustaa Tampereen joukkoliikennettä raitiotieliikenteen hankintasopimuksessa ja liikennöintiälianssissa.

Tampereen Ratikan ensimmäisenä kokonaisena liikennöintivuonna 2022 ratikoilla tehtiin 11,5 miljoonaa matkaa, joista kertyi yhteensä yli 1,4 miljoonaa ajokilometriä.

Toimintaympäristö

Tampereen Raitiotie Oy on Tampereen kaupungin tytäryhtiö, jossa ovat mukana pienosakkaina Kangasalan kaupunki, Pirkalan kunta ja Ylöjärven kaupunki. Yhtiö vastaa tilaajana Tampereen raitiotieinfrastruktuurin rakentamisesta, kalustohankinnasta ja rahoituksen järjestämisestä, Tampereen Ratikan raitiotiejärjestelmän toimivuudesta sekä Tampereen Ratikan brändistä ja viestinnästä. Yhtiön tehtävänä on yhdessä kaupungin ja Raitiotieallianssin kanssa varmistaa hankkeen kustannusarvion ja aikataulun pitäminen sekä toteuttaa raitiotien rakentaminen turvallisesti ja niin, että töistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa kaupunkilaisille ja alueen yrittäjille. Yhtiö kehittää Tampereen Ratikasta tulevaisuuden liikennejärjestelmää, joka tukee kaupunkiseudun kasvua.

Tampereen Raitiotie Oy:n toimintaympäristön keskeisiä toimijoita ovat yhtiön lisäksi myös Raitiotieallianssin, Liikennöintialianssin ja Kunnossapitoallianssin palveluntuottajat, kaluston toimittaja ja ylläpitäjä Škoda Transtech Oy sekä muiden hankintojen toimittajat ja palveluntuottajat.

Henkilöstö

Yhtiöön palkattiin vuoden 2022 aikana seitsemän henkilöä. Tampereen kaupungin raitiotien kehitysohjelman henkilöstö siirtyi Tampereen Raitiotie Oy:n palvelukseen vuoden 2022 alusta. Kehityspäällikkö Ville-Mikael Tuominen, kehitysinsinööri Antti Haukka sekä viestintäsuunnittelija Henna Puisto aloittivat 1.1.2022. Viestintäsuunnittelija Kati Kriikku aloitti 18.4.2022 ja hallinnon suunnittelija Tea Grönberg-Kola 1.5.2022. Ilkka Mustaniemi aloitti projekti-insinöörin tehtävässä 16.8.2022 ja Antti Ainola talouspäällikkönä 5.12.2022.

Yhtiön henkilöstön kokonaismäärä oli tilikauden päättyessä 18 henkilöä. Yhtiön henkilöstöstä 50 % oli naisia ja 50 % miehiä. Työsuhteista 16 oli toistaiseksi voimassa olevia ja kaksi määräaikaista.

Työhyvinvointitoiminnan tavoitteena on tukea henkilöstön terveyttä ja työssä jaksamista. Toiminnan pääpaino on ennakkoivassa työhyvinvoinnissa. Tampereen Raitiotie Oy:n henkilöstön työterveyshuollon toimintasuunnitelma on tehty yhteistyössä Pirten työterveyden kanssa ajalle 1.1.2020–31.12.2025. Toimintasuunnitelma päivitettiin vuonna 2022 yhteishenkilöiden, henkilöstön määrän ja Hämeenkadun toimiston työpaikkaselvityksen osalta.

Yhtiö tarjoaa henkilöstölle lounasedun sekä virike-edun, joka on käytettävissä kulttuuri- ja liikuntapalveluihin. Tampereen Raitiotie Oy:n henkilöstöllä on käytettävissä joukkoliikenne-etu ja polkupyöraetu.

Yhtiöllä on myös käytössään palkitsemisjärjestelmä koko henkilökunnalle.

Vastuullisuus

Yhtiössä on valmisteltu vuoden 2022 aikana uutta vastuullisuusohjelmaa ja yhtiön kotisivujen vastuullisuus-osio päivitetään alkuvuodesta 2023. Yhtiön compliance-toiminnasta vastaa hallintopäällikkö.

Hallinto ja johtaminen

Hallitus

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän varsinaista jäsentä. Yhtiön varsinainen yhtiökokous päätti kokouksessaan 31.5.2022 valita hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt:

Asko Koskinen (puheenjohtaja)
Kari Neilimo (varapuheenjohtaja)
Kirsi Koski
Pekka Pohjoismäki
Markus Sjölund
Jukka Terhonen
Johanna Wäre.

Yhtiön varsinainen yhtiökokous päätti kokouksessaan valita Kari Neilimon edustamaan pienosakkaita hallitukseen.

Hallituksen toimikausi alkoi 31.5.2022 yhtiökokouksen päättyessä ja se päättyy vuoden 2023 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiökokous päätti valita tilintarkastajayhteisöksi BDO Audiator Oy:n.

Hallitus kokoontui vuoden 2022 aikana 10 kertaa. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 99 %.

Hallitus vieraili Saksassa InnoTrans-messuilla syyskuussa 2022. InnoTrans on johtava kuljetusteknologian messutapahtuma, joka järjestetään kahden vuoden välein. Korona-pandemiasta johtuen tapahtuma järjestettiin edellisen kerran vuonna 2018. Matkan aikana hallitus tutustui infran laitteisiin ja mittajärjestelmiin, kalustoon ja muihin järjestelmiin sekä tapasi Škoda Transtech Oy:n johtoa.

Hallitus itsearvioi toimintaansa vuosittain.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta avustaa Tampereen Raitiotie Oy:n hallitusta taloudelliseen raportointiin, sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä niin sisäisen tarkastuksen kuin tilintarkastajankin työhön liittyvissä valvontatehtävissä. Tämän lisäksi tarkastusvaliokunnan toiminnan tarkoituksena on avustaa hallitusta muissakin hallituksen määrittelemissä valiokunnan toimintaan liittyvissä tehtävissä. Tarkastusvaliokunta raportoi Tampereen Raitiotie Oy:n hallitukselle toimistaan ja tekemistään havainnoista.

Hallituksen jäsenet vasemmalta:
Markus Sjölund
Kirsi Koski
Jukka Terhonen
Johanna Wäre
Kari Neilimo (varapuheenjohtaja)
Asko Koskinen (puheenjohtaja)
Pekka Pohjoismäki

Tampereen Raitiotie Oy:n hallitus valitsee keskuudestaan kolmijäsenisen tarkastusvaliokunnan vuosittain varsinaista yhtiökokousta seuraavassa hallituksen kokouksessa. Hallitus valitsee yhden tarkastusvaliokunnan jäsenistä valiokunnan puheenjohtajaksi.

Tarkastusvaliokunta kokoontuu vuosittain ennen tilinpäätöksen ja väli tilinpäätösten hyväksymistä hallituksen kokouksessa, yhteensä neljä kertaa. Tarvittaessa valiokunta voi kokoontua ylimääräisiin kokouksiin.

Hallitus päätti kokouksessaan 20.6.2022 valita tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Kari Neilimon ja jäseniksi Jukka Terhosen ja Johanna Wäreen.

Tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa vuoden 2022 aikana. Tarkastusvaliokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksissa oli 100 %.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on toimia hallituksen apuna yhtiön toimitusjohtajan ja muun johdon nimitys- ja palkitsemisasiossa. Valiokunta myös suosittaa, valmistelee ja esittää

hallituksen hyväksyttäväksi henkilöstön palkitsemiseen ja palkitsemisjärjestelmiin liittyvissä asioissa.

Hallitus päätti kokouksessaan 20.6.2022 valita nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajaksi Kirsi Kosken ja jäseniksi Pekka Pohjoismäen ja Markus Sjölundin.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui neljä kertaa vuoden 2022 aikana. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksissa oli 100 %.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Pekka Sirviö.

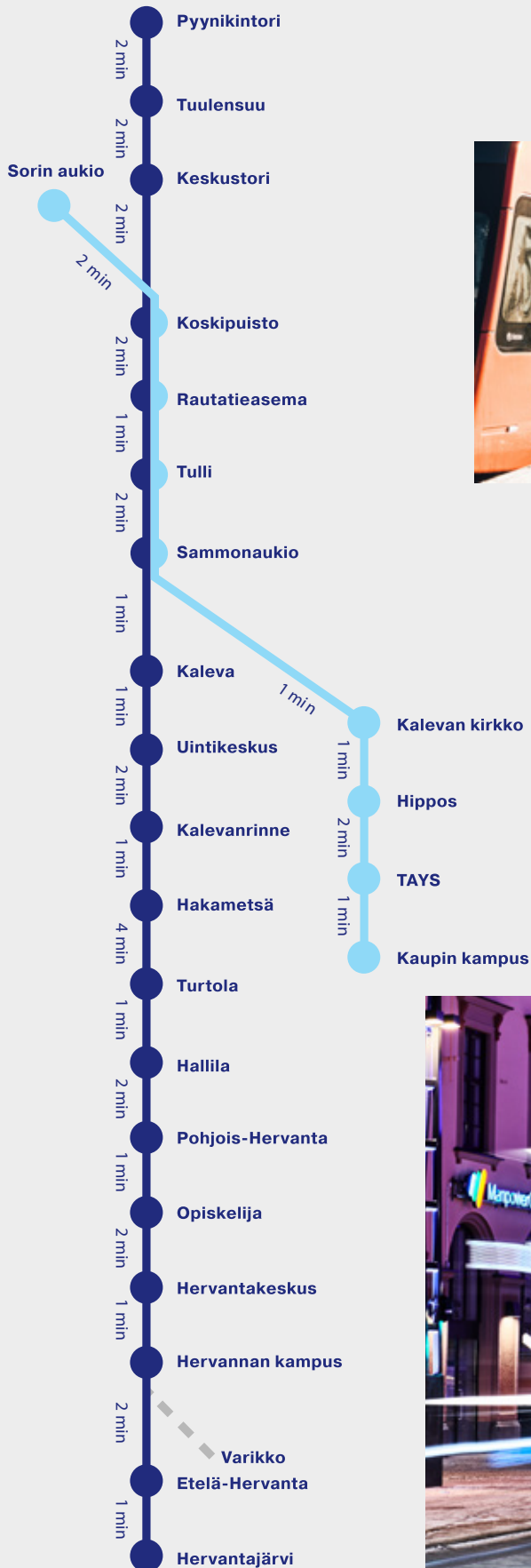
Muut johtoryhmän jäsenet 31.12.2022 päättyneellä tilikaudella olivat Antti Ainola (talouspäälikkö, 5.12.2022 alkaen) Jonna Anttila (turvallisuus- ja järjestelmäpäälikkö), Ali Huttunen (kalustopäälikkö), Markus Keisala (ratapäälikkö), Mari Liiro (talous- ja hallintopäälikkö, 17.7.2022 asti), Sari Mäkelä (viestintäpäälikkö), Elli Räsänen (hallintopäälikkö, 27.6.2022 alkaen) ja Ville-Mikael Tuominen (kehityspäälikkö). Johtoryhmä kokoontui vuoden 2022 aikana 24 kertaa.

Johtoryhmän strategiaseminaarit pidettiin helmikuussa Himoksella ja elokuussa Helsingissä.

*Johtoryhmä
vasemmalta:
Ville-Mikael Tuominen
Jonna Anttila
Ali Huttunen,
Pekka Sirviö,
Elli Räsänen
Markus Keisala
Antti Ainola
Sari Mäkelä*

Vuoden 2022 tärkeimmät uutiset

HELMIKUU 2022

- Helmikuussa Ratikan liikennöintiä tuli täyteen puoli vuotta: Matkoja tehtiin 5 miljoonaa.

MAALISKUU 2022

- Miljoona ajokilometriä täyttyi 1.3.2022.

HUHTIKUU 2022

- Huhtikuusta elokuuhun taideratikka toteutettiin festivaalien pop-up-esityksiä 1-2 kertaa kuussa

TOUKOKUU 2022

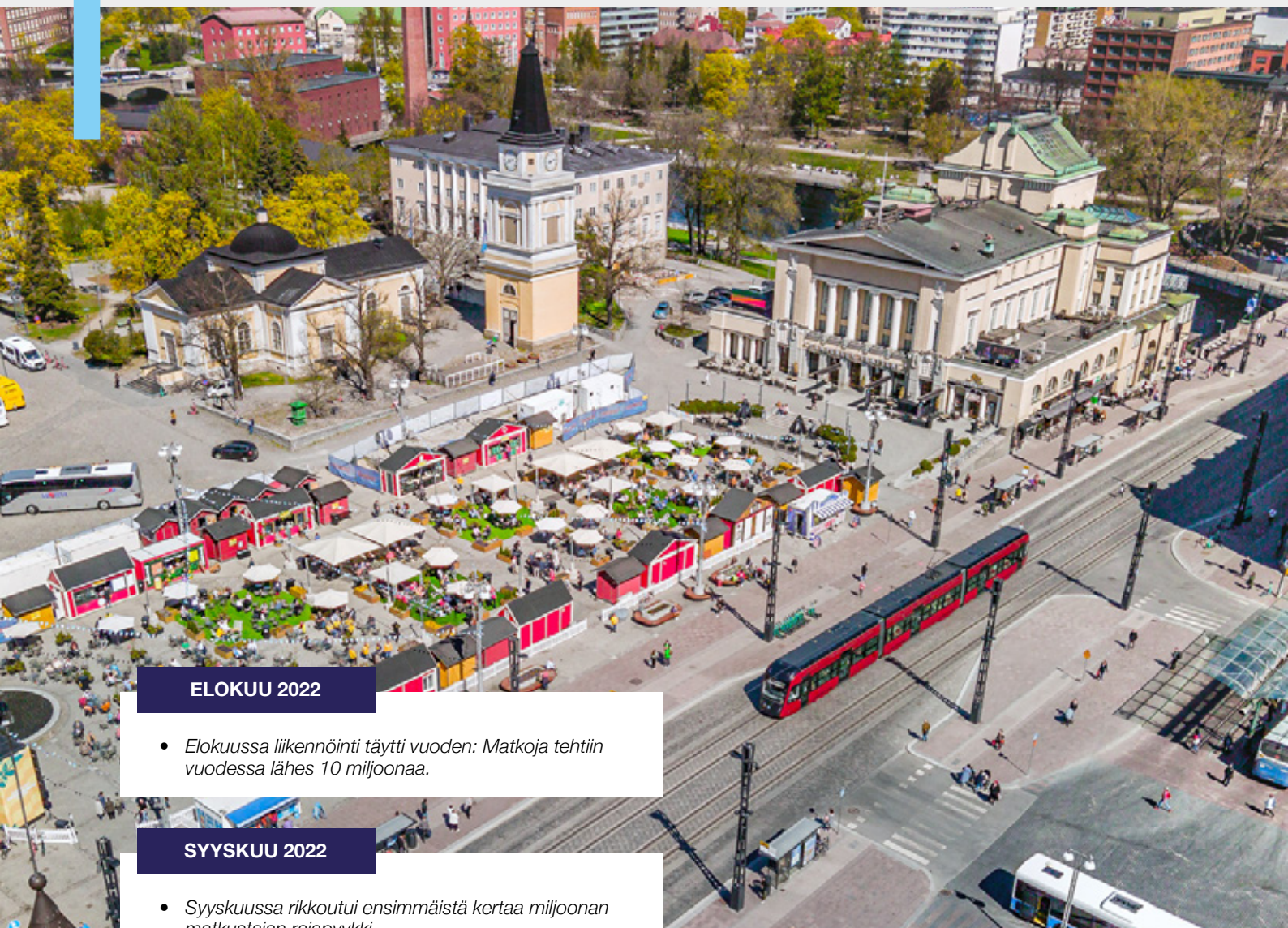
- 25.5. taideratikka sai yleen uuden Paratiisiratikka-taideteoksen.
- Tampereelle tilattiin toukokuussa 5 raitiovaunua lisää. Sopimusta täydennettiin myöhemmin vielä kolmella lisävaunulla.

KESÄKU 2022

- Lyyli Living Lab -testiympäristö lanseerattiin kesäkuussa.
- Sammonaukiolle valmistui kesäkuussa Ratikan taiteen Kuuta-lo-veistos.

Vuoden 2022 tärkeimmät uutiset

ELOKUU 2022

- Elokuussa liikennöinti täytti vuoden: Matkoja tehtiin vuodessa lähes 10 miljoonaa.

SYYSKUU 2022

- Syyskuussa rikkoutui ensimmäistä kertaa miljoonan matkustajan rajapyykki.

LOKAKUU 2022

- Tampereen päivänä 1.10.2022 järjestettiin varikon avoimet -ovet tapahtuma, joka keräsi neljässä tunnissa 2 200 kävijää.

MARRASKUU 2022

- Marraskuussa Tampereen Ratikka palkittiin Hervannan Meriittitiilillä.
- 50 000 matkustajan rajapyykki rikottiin ensimmäisen kerran 18.11.
- 29.11. taideratikka sai yllleen kissa-aiheisen 151 matkustajaa -taideteoksen

JOULUKUU 2022

- Joulukuussa valmistui Lielahden ja Ylöjärven suunnan raitiotien tarkentava yleissuunnitelma.
- Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien hankesuunnitelmaa laadittiin koko vuosi.
- Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien jatkosuunnittelua valmisteltiin markkinavuoropuheluna, jonka jälkeen julkaistiin päätös, että hankkeessa edetään allianssimallilla, mikäli edetään toteutussuunniteluun.

Raitiotien osan 2 Pyynikintori-Santalahti-Lentävänniemi rakentaminen eteni vuonna 2022 suunnitellusti. Tavoitteena on aloittaa liikennöinti Pyynikintorin ja Santalahden välillä elokuussa 2023.

Tilikauden tapahtumat lyhyesti

Vuosi 2022 oli Tampereen Ratikan ensimmäinen kokonainen liikennöintivuosi. Tämä näkyy myös vertailukautta suurempina liiketoiminnan kuluina sekä vastike- ja kalustovuokratuottoina. Yhtiön toiminta kehittyi talouden näkökulmasta suotuisasti ja kulut toteutuivat kokonaisuutena budjetoitua alhaisempina.

Tampereen Ratikan Liikennöintialianssi siirtyi kehitysvaiheesta ensimmäiseen tavoitehintaiseen palvelujaksoon 1.1.2022 alkaen. Kunnossapitoallianssin kehitysvaihe päättyi 31.12.2022 ja ensimmäinen kunnossapitovaihe alkoi 2023 alusta.

Raitiotien osan 2 rakentaminen eteni 2022 aikana Pyynikintori-Santalahahti-Lentävänniemi välillä suunnitellusti. Vuoden 2022 lopussa projektiajasta oli kulunut 50 %:a ja myös valmiusaste oli 50 %. Tilinpäätöshetkellä yhtiön keskeneräiseen käyttöomaisuuteen sisältyi n. 40 milj. euroa osan 2 rakentamiskustannuksia.

Tampereen Raitiotie Oy ja Škoda Transtech Oy solmivat 24.5.2022 sopimuksen viiden uuden raitiovaunun toimittamisesta Tampereelle. Sopimusta täydennettiin 14.12.2022, jolloin sovittiin vielä kolmen lisävaunun tilaamisesta. Tilatut vaunut toimitetaan 2024–2025 aikana. Hankinnan kokonaisarvo on n. 35 milj. euroa.

Yhtiö nosti tilikauden 2022 aikana 50 milj. euroa uutta lainaa osan 2 rakentamista varten. Markkinakorkojen nousun vaikutus yhtiön rahoituskuluihin jäi rajalliseksi, sillä tilinpäätöshetkellä n. 75 % yhtiön muuttuvakorkoisista lainoista on suojattu koronvaihtosopimuksella.

Raitiotien seudullinen suunnittelu eteni vuoden 2022 aikana odotetusti. Pirkkala, Kangasala ja Ylöjärvi tulivat yhtiöön suunnitteluvaiheen osakkaiksi 1.1.2022 alkaen. Raitiotien Lielahden ja Ylöjärven suunnan tarkentava yleissuunnitelma valmistui joulukuussa. Pirkkala-Linnainmaa-raitiotien hankesuunnitelma valmistui helmikuussa 2023 ja mahdolliseen toteutussuunnittelun aloituspäätökseen liittyen marraskuussa 2022 järjestettiin ensimmäinen markkinavuoropuhelu. Syksyn 2022 aikana aloitettiin myös yhtiön osakassopimuksen laadinta.

Yhtiön, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n, Tampereen kaupungin, Škoda Transtech Oy:n ja Tampereen korkeakoulusäätiön yhteinen Tampere Urban Rail Mobility (TURMS) -hanke alkoi 1.2.2022. TURMS-hankkeeseen kuuluva ”Lyyli Living Lab” lanseerattiin kesäkuussa. Lyyli Living Lab:n tarkoituksena on luoda kehitys-, kokeilu-, testaus- ja markkinointiympäristö palveluineen ja se mahdollistaa älykkään kaupunkiliikenteen ratkaisujen kehittämisen ja referenssien

hankkimisen aidossa toimintaympäristössä. Hankkeeseen sitoutuneita kumppaneita on tällä hetkellä noin 20.

Arvio todennäköisestä tulevaisuuden kehityksestä

Pirkkala-Linnainmaa-raitiotien hankesuunnitelma valmistui helmikuussa 2023. Tampereen ja Pirkkalan valtuustojen on määrä päättää 24.4.2023 kokouksissaan siitä, aloitetaanko hankkeen toteutussuunnittelu välittömästi hankesuunnitelman perään. Toteutussuunnittelu voisi alkaa kilpailutuksen jälkeen aikaisintaan syys-lokakuussa 2023. Tavoiteaikataulun mukaan toteutussuunnittelu valmistuisi syyskuussa 2024, jolloin rakentamispäätös voitaisiin tehdä lokakuussa 2024.

Raitiotien osan 2 rakentaminen jatkuu vuoden 2023 aikana koko osan 2 alueella. Raitiotien osan 2A Pyynikintori-Santalahahti on määrä valmistua vuoden 2023 aikana ja liikennöinnin suunniteltu aloitus on elokuussa 2023. Osan 2B Santalahahti-Lentävänniemi on suunniteltu valmistuvan siten, että liikennöinti voitaisiin aloittaa vuoden 2025 alussa.

Taloudellinen asema ja investoinnit

Tampereen kaupunki sijoitti vuonna 2016 yhtiöön kahden miljoonan euron osakepääoman. Yhtiön tekemät investoinnit raitiotieinfraan ja raitiovaunuihin on pääosin rahoitettu rahoituslainoilla sekä valtiontuella. Yhtiön kaikkien rahoituslainten alkuperäinen maturiteetti on 30 vuotta ja lainat ovat tasalyhenteisiä. Rahoituslainten yhteismäärä 31.12.2022 tilanteessa on 338 milj. euroa. Yhtiön rahoituslainat on saatu Kuntarahoitukselta ja Euroopan investointipankilta (EIP). Yhtiö tulee tarvitsemaan vielä uutta rahoitusta osan 2 rakentamisen loppuunsaattamiseksi sekä uusien raitiovaunujen hankintaan. Yhtiön käsityksen mukaan rahoitusta on edelleen hyvin saatavilla markkinoilta.

Yhtiön likvidit varat koostuvat tilinpäätöshetkellä pääosin konsernitilisaamisesta 41,9 milj. euroa. Lisäksi yhtiöllä on 10 milj. euron käyttämätön konsernitililiimiitti. Seuraavan 12kk aikana erääntyvät rahoituslainten lyhennysosuudet ovat n. 12,7 milj. euroa. Yhtiön likviditeetti on siten hyvällä tasolla.

Raitiotien osan 2 kehitysvaiheen aikana raitiotierakentamisen osalle 2 on määritetty kokonaiskustannusarvio 121,9 miljoonaa euroa, joka muodostuu

- osan 2 kehitysvaiheen kustannuksista, 2,9 milj. euroa
- osan 2 toteutusvaiheen kustannuksista, joita ovat allianssin palveluntuottajia sitova tavoitekustannus, 112,1 milj. euroa
- Tampereen Raitiotien osuus 84,9 miljoonaa euroa

- Tampereen Kaupungin osuus 27,2 miljoonaa euroa
- tilaajan hankinnat allianssiin, 1,0 milj. euroa
- tilaajan riskivaraus allianssihankinnassa, 1,5 milj. euroa
- bonuspoolin budjettivaraus (50 %), 0,88 milj. euroa
- pysäkit, kunnossapitokalusto, taide 2,76 milj. euroa
- aktivoitavat palkat ja konsultoinnit 0,80 milj. euroa

Osan 2 tavoitekustannus sidottiin maaliskesäkuun 2020 pistelukujen keskiarvojen indekseihin. Allianssin tavoitekustannukseen vaikuttavat rakennusalan ja rakennusmateriaalien yleiset kustannusmuutokset, jotka ovat allianssisopimuksessa sidottu osaindekseihin. Tavoitekustannukseen tehdään indeksitarkastus neljännesvuosittain, jolloin tavoitekustannus joko laskee tai nousee. Indeksimuutokset eivät sisälly alkuperäiseen kustannusarvioon. Indeksitarkastusten vaikutus tavoitekustannukseen oli 2022 tilinpäätöshetken tilanteessa 2,2 milj. euroa tavoitekustannusta nostava.

Lisäksi raitiotien osan 2 toteuttamisen yhteydessä on päätetty toteuttaa Raitiotieallianssin tavoitekustannusta nostavia raitiotiejärjestelmän sisällönmuutoksia, joiden lähtökohtana on raitiotiejärjestelmän toimintavarmuuden ja tehokkuuden lisääminen sekä kaupunkikuvallisten haittojen ja hallinnollisten riskien minimointi. Tampereen Raitiotie Oy:n osuus osan 2 raitiotien rakentamisen sisällön muutoksista oli 2022 tilinpäätöshetkellä 0,3 milj. euroa.

Rakentamisen aikaiset aktivoitavat korot eivät sisälly alkuperäiseen kustannusarvioon. Osan 2 hankintameno on tilinpäätöshetken 2022 tilanteessa sisällytetty 1,2 milj. euroa korkomenoja.

Raitiotien osan 2 kehitys- ja rakentamisvaiheeseen saatava valtiontuki on yhteensä noin 25 miljoonaa euroa. Valtiontuen hakee Tampereen kaupunki ja siirtää sen rahoitusosuuksiin Tampereen Raitiotie Oy:lle.

Investoinnit

Yhtiön tilikauden 2022 investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin olivat yhteensä 40 milj. euroa. Investoinneista n. 6 milj. euroa on tilikauden aikana tilattujen raitiovaunujen ennakkomaksuja, n. 4 milj. euroa liittyy raitiotien osaan 1 ja n. 30 milj. euroa rakenteilla olevaan raitiotien osaan 2.

Tulospalkkiot

Yhtiön hallitus on hyväksynyt yhtiölle tulospalkkiomallin, jonka vuosittaisesta toteuttamisesta se päättää. Hyvästä suoriutumisesta palkitaan tulospalkkiolla, systemaattisella kerta-palkkiojärjestelmällä ja palkankorotusten systemaattisella

allokoinnilla suoriutumisen mukaan. Toimitusjohtaja ja henkilökunta palkitaan yhteisistä saavutuksista pitkän aikavälin ohjelmasta ja pääsääntöisesti henkilötason saavutuksissa vuosittaisen ohjelmassa.

Palkkiomahdollisuudet ovat n. 15 % vuosipalkasta, joista noin 50 % koostuu pitkän aikavälin tavoitteissa ja noin 50 % vuositavoitteissa. Palkkiomahdollisuus on suhteellisesti sama kaikilla. Lyhyen aikavälin kannustinohjelman ansaintajakso on yksi kalenterivuosi ja palkkiot maksetaan rahana kerran vuodessa. Palkkioperusteet ja niiden painotukset sekä käytettävät mittarit ja niiden tavoitearvot määritellään ja vahvistetaan joka vuosi erikseen. Pitkän ajan kannustin vuosilta 2023–2025 on 15 % vuosipalkasta.

Toimitusjohtajan ja henkilökunnan palkitseminen vuonna 2022

Vuosi	Tulospalkkiot	
2022	vuosikohtainen tulospalkkio	122 450,54 €

Riskien hallinta sekä sisäinen valvonta

Tampereen Raitiotie Oy:n riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa yhtiön strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen sekä tukea yhtiön kaikkien toimintojen johtamista ja operatiivista toimintaa. Riskienhallinta kuuluu olennaisena osana yhtiön jatkuvuuden hallinnan ja turvallisuusjohtamisen prosesseihin sekä hanke- ja projekti-kohtaiseen toimintaan ja sen valvomiseen. Riskienhallinta on osa yhtiön sisäistä valvontaa.

Yhtiössä tehdään kaksi kertaa vuodessa riskien laajempi kartottaminen koko yrityksen toiminnan osalta. Riskejä käsitellään kuukausittain yhtiön johtoryhmässä. Lisäksi hankintoihin liittyviä riskejä käsitellään hankintojen seurantakokouksissa sekä erillisissä riskienhallintapalaverissa. Tampereen Raitiotie Oy:n hallitus on määritellyt, että hallituksen tarkastusvaliokunta valvoo yhtiön sisäistä tarkastusta ja riskienhallintaa sekä niiden tuloksellisuutta. Lisäksi tilintarkastaja suorittaa sisäisessä valvonnassa tilintarkastukseen liittyvät tehtävät. Tämän ohella yhtiötä ohjaavat kaupungin omistajaohjeistukset.

Tampereen Raitiotie Oy:n merkittävimmät riskit vuonna 2022 liittyivät kansainvälisen toimintaympäristön muutosten vaikutuksiin muun muassa hankintoihin liittyviin epävarmuustekijöiden aikataulujen, saatavuuden ja kustannusten osalta, rahoituskustannuksiin sekä epävarmuustekijöihin seutulaaajentumisen hankkeiden päätöksenteon osalta. Raitioliikenteen luotettavuuden osalta merkittävimmät riskit liittyivät sähkö-ratarakenteisiin sekä ulkoisten aiheuttajien että järjestelmän oman toimintavarmuuden osalta.

Hankintoihin liittyviä riskejä hallittiin kartoittamalla toimittajien kanssa toimitusketjujen hallintaa sekä kartoittamalla vaihtoehtoisia työmenetelmäratkaisuja mm. kalusto- ja laitehankintojen viivästymiseen varautumiseksi. Seutuhankkeiden laajentumisen osalta hankesuunnittelua sekä muita suunnitteluvaiheita edistetään sovittujen aikataulujen mukaisesti ja kerätään mahdollisimman luotettavaa tietoa kustannusvaihteluksista päätöksenteon tueksi.

Sähkörataan liittyviä riskejä hallittiin tiedottamalla, kouluttamalla ja valvomalla mahdollisuuksien mukaan raitiotiealueen läheisyydessä tehtäviä töitä ja toimintoja. Lisäksi alueen kuljetusliikkeitä kohdennettiin viestintää raitiotiejärjestelmän sähköradasta ja sen rajoitteista kuljetuksille. Sähkörataan liittyviä suunnittelu- ja asennushaasteita lähdettiin korjaamaan takuutyönä uudelleen suunnittelulla ja korjaustöillä, jotka kohdentuvat pääsääntöisesti vuodelle 2023.

Yhtiön korkoriskien hallinta perustuu yhtiön hallituksen hyväksymään korkosuojauspolitiikkaan. Korkoriskien hallinnan tavoitteena on:

- varmistaa, että markkinakorkojen muutokset eivät vaaranna pitkän ajan liiketoiminta- ja taloussuunnitelman pohjana olevia oletuksia yhtiön rahoituskustannuksien enimmäistasosta
- minimoida korollisen vieraan pääoman kustannukset pitkällä aikavälillä
- edesauttaa tuloslaskelman ennustettavuutta ja sitä kautta edelleen liiketoiminnan suunnittelua ja hinnoittelupäätöksiä, ja
- varmistaa, että yhtiöllä on riittävästi aikaa aika sopeuttaa toimintaa ennen kuin markkinakorkojen nousu vaikuttaa korkokustannuksiin

Yhtiön altistumista korkoriskille on hallittu sekä kiinteäkorkoisilla lainoilla että muuttuvakorkoisten lainojen suojaamisella

koronvaihtosopimuksella. Tilinpäätöshetkellä n. 85 % yhtiön lainakannasta oli joko kiinteäkorkoista tai suojattu koronvaihtosopimuksella. Yhtiön korkoriskialtistumista arvioidaan vähintään vuosittain suojausastetta tarkastelemalla sekä skenaarioanalyysillä.

Allianssin kehitysvaiheessa on päätetty sitoa tulevat kustannusmuutokset osaindekseihin. Rakennusvaiheen osan 2 tavoitekustannus on sidottu maaliskuu-kesäkuun 2020 pistelukujen keskiarvojen indekseihin. Allianssin tavoitekustannusta tarkastetaan 1–4 kertaa vuodessa tai suurimpien hankintojen yhteydessä vastaamaan indeksimuutoksia, jolloin tavoitekustannus joko laskee tai nousee. Indeksien mukanaan tuoma mahdollinen tavoitekustannuksen lasku tai kasvu ei ole mukana kaupunginvaltuuston päätöksen kokonaissummassa osassa 1 eikä osassa 2. Kaikki allianssin osapuolet ovat sitoutuneet rakentamisvaiheen 1 ja 2 tavoitekustannusten saavuttamiseen. Indekseihin perustuvien kustannusmuutosten riskit ja hyödyt ovat Tampereen Raitiotie Oy:llä.

Osakkeet ja omistajat

Tampereen Raitiotie Oy kuuluu Tampereen kaupungin konserniin. Yhtiö on 99,85 %:sti Tampereen kaupungin omistama tytäryhtiö. Kangasalan kaupunki, Pirkkalan kunta ja Ylöjärven kaupunki omistavat pienosakkaina kukin 0,05 % yhtiöstä.

Yhtiön osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2022 oli 2003 osaketta. Osakemäärä muodostuu viidenlaisista osakkeista.

- A-osakkeet oikeuttavat hallitsemaan Tampereen kaupungin alueella sijaitsevia raiteita ja niihin liittyviä tiloja, rakennuksia ja muita raitiolinjoihin liittyviä rakennelmia.
- V-osakkeet oikeuttavat hallitsemaan Tampereen kaupungin alueella sijaitsevaa raitiovaunuvarikkoa ja siihen liittyviä tiloja, rakennelmia sekä laitteita.
- K-osakkeet oikeuttavat hallitsemaan Kangasalan kaupungin alueella sijaitsevia raiteita, niihin liittyviä tiloja, rakennuksia ja muita raitiolinjoihin liittyviä rakennelmia sekä laitteita.
- P-osakkeet oikeuttavat hallitsemaan Pirkkalan kunnan alueella sijaitsevia raiteita, niihin liittyviä tiloja, rakennuksia ja muita raitiolinjoihin liittyviä rakennelmia sekä laitteita.
- Y-osakkeet oikeuttavat hallitsemaan Ylöjärven kaupungin alueella sijaitsevia raiteita, niihin liittyviä tiloja, rakennuksia ja muita raitiolinjoihin liittyviä rakennelmia sekä laitteita.

A-osakkeiden määrä oli 1 720 kappaletta, V-osakkeiden määrä oli 280 kappaletta, K-osakkeiden määrä oli 1 kappale, P-osakkeiden määrä oli 1 kappale ja Y-osakkeiden määrä oli 1 kappale 31.12.2022.

Voittovarojen käyttö

Tilikauden voitto on 487.721,27 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia, eikä myöskään OYL 13:2:iin perustuva maksukykyisyysarvio vaikuta voitonjakokelpoisten varojen määrään.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle varojen käyttämistä seuraavasti:

Yhtiön tilikauden voitto 487.721,27 euroa kirjataan edellisten kausien voittovarojen tilille ja että osinkoa ei jaeta.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Materiaalien hintojen nousu ja saatavuusongelmat johtuen Ukrainan sodasta ja yleisestä inflaation kehityksestä on huomioitu Tampereen Raitiotie Oy:n toiminnassa. Yhtiö on varautunut korkosuojauspolitiikan mukaisella korkosuojauksella korkotason nousuun.

Yhtiö on tilikauden päättymisen jälkeen hakenut yhteensä 120 milj. euron edestä uusia yrityskiinnityksiä. Panttivelkakirjat tullaan antamaan yhtiön tulevien lainojen takauksien vakuudeksi.

Tuloslaskelma

	Liitetieto	1.1.2022–31.12.2022		1.1.2021–31.12.2021	
LIIEVAIHTO	1	27 774 630,89		17 702 694,00	
Valmistus omaan käyttöön		135 384,83		312 329,31	
Liiketoiminnan muut tuotot	2	1 369 819,85		780 706,31	
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana		-1 704 958,29		-1 651 143,28	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		1 135 049,02		1 522 764,82	
Ulkopuoliset palvelut		-7 530 830,93	-8 100 740,20	-5 334 125,47	5 462 503,93
Henkilöstökulut	3				
Palkat ja palkkiot		-1 361 570,39		-1 173 765,23	
Henkilösivukulut					
Eläkekulut		-220 614,52		-187 000,60	
Muut henkilösivukulut		-29 758,95	-1 611 943,86	-27 619,77	-1 388 385,60
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	5,6	-8 373 918,54	-8 373 918,54	-4 148 359,27	-4 148 359,27
Liiketoiminnan muut kulut	4	-2 606 872,04		2 046 011,43	
LIIEVOITTO (-TAPPIO)		8 586 360,93		5 750 469,39	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut korko- ja rahoitustuotot					
Saman konsernin yrityksiltä		1 846,45		62 338,56	
Muilta		493 957,64	495 804,09	164 965,87	227 304,43
Korkokulut ja muut rahoituskulut					
Saman konsernin yrityksille		-2 015,42		0,00	
Muille (-)		-5 118 615,56	-5 120 630,98	-3 308 247,00	-3 308 247,00
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		3 961 534,04		2 669 526,82	
Tilinpäättösiirrot					
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-3 489 379,01	-3 489 379,01	-3 157 248,09	-3 157 248,09
Tuloverot		-172,19		0,00	
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		471 982,84		-487 721,27	

Tase

Vastaavaa	Liitetieto	31.12.2022		31.12.2021	
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	5	7 965 042,64		11 567 845,51	
Aineelliset hyödykkeet	6	296 263 840,62		274 525 322,73	
Sijoitukset		193 377,60		193 377,60	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		304 422 260,86		286 286 545,84	
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet		3 461 729,82	3 461 729,82	2 326 680,80	2 326 680,80
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset		394 341,96		258 022,57	
Saamiset konserniyhteisöiltä	7	53 664 558,12		25 960 263,32	
Muut saamiset		1 180 859,60		4 145 812,79	
Siirtosaamiset	8	113 506,48	55 353 266,16	190 380,47	30 544 479,15
Rahat ja pankkisaamiset			5 998,57		0
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		58 820 994,55		32 881 159,95	
Vastaavaa yhteensä		363 243 255,41		319 167 705,79	
Vastattavaa		31.12.2022		31.12.2021	
OMA PÄÄOMA					
9					
Osakepääoma		2 006 000,00		2 000 000,00	
Osakeanti		0,00		6 000,00	
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		-488 859,81		-1 138,54	
Tilikauden voitto (tappio)		-471 982,84		-487 721,27	
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 989 123,03		1 517 140,19	
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ					
Poistoero		7 816 778,78		4 327 399,77	
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ					
YHTEENSÄ		7 816 778,78		4 327 399,77	
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta	10	325 444 064,33		288 198 641,59	
Ostovelat		0,00	325 444 064,33	3 894 877,05	292 093 518,64
Lyhytaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta		12 754 577,26		11 087 911,26	
Ostovelat		10 668 380,75		5 618 405,76	
Velat konserniyhteisöille	11	97 437,48		212 191,26	
Muut velat		46 788,54		37 354,98	
Siirtovelat	12	4 426 105,24	27 993 289,27	4 273 783,93	21 229 647,19
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		353 437 353,60		313 323 165,83	
Vastattavaa yhteensä		363 243 255,41		319 167 705,79	

Rahoituslaskelma

	1.1.2021-31.12.2022	1.1.2021-31.12.2021
Liiketoiminnan rahavirta:		
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	3 961 534,04	2 669 526,82
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	8 373 918,54	4 148 359,27
Rahoitustuotot ja -kulut	4 624 826,89	3 080 942,57
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	16 960 279,47	9 898 828,66
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	3 542 161,65	-2 835 521,20
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	-1 135 049,02	-1 522 764,82
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-1 403 303,92	1 857 199,47
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	17 964 088,18	7 397 742,11
Konsernitilisaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-28 438 026,95	34 857 975,87
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-3 952 743,11	-3 308 247,00
Saadut korot liiketoiminnasta	8 082,82	227 304,43
Maksetut välittömät verot	-172,19	0
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	-14 418 771,25	39 174 775,41
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-38 401 763,46	-68 814 788,83
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	4 698 042,00	0,00
Saadut investointiavustukset	9 216 402,54	347 460,57
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-24 487 318,92	-68 467 328,26
Rahoituksen rahavirta:		
Maksullinen osakeanti	0,00	6 000,00
Pitkäaikaisten lainojen nostot	50 000 000,00	29 286 552,85
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-11 087 911,26	0,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	38 912 088,74	29 292 552,85
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	5 998,57	0,00
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	0,00	0,00
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	5 998,57	0,00

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Perustiedot

Tampereen Raitiotie Oy
2802791-8
Kotipaikka: Tampere
Yhtiömuoto: Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö

Kauhakorvenkatu 2
33720 Tampere

Tilikausi 1.1.–31.12.2022

Tilinpäätös ja toimintakertomus on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä, eli 31.12.2032 asti. Tilikauden tositemaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta, jona tilikausi on päättynyt, eli 31.12.2028 asti.

Tampereen kaupunki (0211675-2) on Tampereen Raitiotie Oy:n emoyhtiö. Tampereen Raitiotie Oy:n tilinpäätös yhdistellään Tampereen kaupungin konsernitilinpäätökseen. Tampereen kaupungin konsernitilinpäätöksen jäljennös on nähtävissä osoitteessa Aleksis Kiven katu 14–16, 33100 Tampere.

Tieto tilinpäätöksen laatimisessa käytetystä säännöstöstä

Yhtiön tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien kirjanpito- ja osakeyhtiölakien säännösten (FAS) mukaisesti.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Hankintameno on luettu hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet välittömät menot ja tuotantotilijaksoon kohdistuvat korkomenot. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottoajasta alkaen. Saadut investointiavustukset on kohdistettu niiden hyödykkeiden hankin-

tamenojen vähennykseksi, joiden hankintaan investointiavustusta on saatu.

Poistoajat ja -menetelmät ovat:

Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet 10–40 vuotta tasapoisto

Rakennukset ja rakennelmat 10–40 vuotta tasapoisto

Koneet ja kalusto 5–30 vuotta tasapoisto, sekä 25 % meno-jäännöspoisto

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, sillä tilikausi 2022 oli ensimmäinen kokonainen tilikausi, jolloin raitiotien osaa 1 liikennöitiin.

Tilinpäätöksen esittämistapa on joltain osin muuttunut edellisvuodesta, sillä edellisvuoden tilinpäätös on laadittu PMA:n pienyrityssäännöstöä noudattaen.

Tuloslaskelman liitetiedot

1. LIIKEVAIHTO

Liikevaihdon erittely	1.1.2022–31.12.2022	1.1.2021–31.12.2021
Infravastike	13 354 000,00	8 378 985,00
Kalustovuokra	8 800 000,00	5 739 365,00
Varikkovastike	2 800 000,00	1 679 994,00
Hallintovastike	2 817 810,00	1 900 000,00
Muu liikevaihto	2 820,89	4 350,00
Liikevaihto yhteensä	27 774 630,89	17 702 694,00

Yhtiön liikevaihto koostuu pääosin yhtiökokouksen päättämistä vastikkeista sekä kalustovuokrasta, jonka yhtiö laskuttaa Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenneviranomaiselta.

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Liiketoiminnan muiden tuottojen erittely	1.1.2022–31.12.2022	1.1.2021–31.12.2021
Vuokratuotot	675 004,71	479 561,37
Keskeytys- ja vakuutuskorvaukset	373 605,81	274 073,43
Muut liiketoiminnan tuotot	321 209,33	27 071,51
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	1 369 819,85	780 706,31

3. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana oli 16,8 (tilikaudella 2021 14,5).

Toimitusjohtajan ja hallituksen palkat ja palkkiot olivat tilikaudella 2022 211 300,00 euroa (tilikaudella 2021 203 351,36 euroa).

4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Liiketoiminnan muiden kulujen erittely	1.1.2022–31.12.2022	1.1.2021–31.12.2021
Energia- ja lämmityskulut	838 039,69	609 380,830
Tietohallinto ja -järjestelmäkulut	370 135,68	330 730,03
Toimitilakulut	355 007,07	325 858,53
Ajoneuvo- ja kalustokulut	211 996,62	297 539,32
Hallintokulut	411 914,78	229 362,68
Muut liiketoiminnan kulut	419 778,20	253 140,04
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	2 606 872,04	2 046 011,43

Erityytilintarkastajien palkkioista

Erityytilintarkastajien palkkioista	1.1.2022–31.12.2022	1.1.2021–31.12.2021
Tilintarkastus	6 840,00	7 939,78
Tilintarkastuslain 1.1,2 §:ssä tarkoitetut toimeksiannot	3 700,00	3 840,00
Veroneuvonta	0,00	9 473,20
Yhteensä	10 540,00	21 252,98

Tilikaudella 2021 ja varsinaiseen yhtiökokoukseen 31.5.2022 saakka yhtiön tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Varsinaisen yhtiökokouksen 31.5.2022 jälkeen yhtiön tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy. Tilikauden 2022 tilintarkastuspalkkioihin sisältyy molempien em. tilintarkastusyhteisöjen palkkioita.

Taseen vastaavien liitetiedot

5. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2022	466 124,84	11 283 754,48	11 749 879,32
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	-240 000,00	-240 000,00
Siirrot erien välillä	0,00	-3 060 000,00	-3 060 000,00
Hankintameno 31.12.2022	466 124,84	7 983 754,48	8 449 879,32
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2022	-64 494,70	-117 539,11	-182 033,81
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-32 873,45	-269 929,42	-302 802,87
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2022	-97 368,15	-387 468,53	-484 836,68
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	368 756,69	7 596 285,95	7 965 042,64
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	401 630,14	11 166 215,37	11 567 845,51

Tilikauden 2022 aikana aineettomien hyödykkeiden hankintamenon vähennykseksi on kohdistettu yhteensä n. 0,2 milj. euroa investointiavustuksia. Saadut investointiavustukset on kohdistettu niiden hyödykkeiden hankintamenojen vähennykseksi, joiden hankintaan investointiavustusta on saatu.

6. AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Kiinteistöjen liittymismaksut	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2022	177 064 886,36	85 016 517,92	683 115,00	15 911 626,00	278 676 145,28
Lisäykset	4 325 369,30	55 687,59	0,00	36 040 361,88	40 421 418,77
Vähennykset	-5 008 702,73	0,00	0,00	-8 663 082,47	-13 671 785,20
Siirrot erien välillä	800 000,00	-800 000,00	0,00	3 060 000,00	3 060 000,00
Hankintameno 31.12.2022	177 181 552,93	84 272 205,51	683 115,00	46 348 905,41	308 485 778,85
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2022	-1 942 668,70	-2 208 153,85	0,00	0,00	-4 150 822,55
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-22 222,22	22 222,22	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-5 033 086,69	-3 038 028,98	0,00	0,00	-8 071 115,67
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2022	-6 997 977,61	-5 223 960,61	0,00	0,00	-12 221 938,22
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	170 183 575,32	79 048 244,90	683 115,00	46 348 905,41	296 263 840,63
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	175 122 217,66	82 808 364,07	683 115,00	15 911 626,00	274 525 322,73

Tilikauden 2022 aikana aineellisten hyödykkeiden hankintamenon vähennykseksi on kohdistettu yhteensä n. 8,7 milj. euroa investointiavustuksia. Saadut investointiavustukset on kohdistettu niiden hyödykkeiden hankintamenojen vähennykseksi, joiden hankintaan investointiavustusta on saatu.

Tilikaudella 2022 keskeneräisten hankintojen hankintameno on aktivoitu yhteensä n. 0,7 milj. eur korkomenoja.

7. SAAMISET KONSERNIYHTEISÖILTÄ

Saamiset konserniyhteisöiltä	31.12.2022	31.12.2021
Myyntisaamiset	2 849 962,02	3 615 955,69
Konsernitilisaaminen	41 905 932,04	13 467 905,09
Muut saamiset	8 908 664,06	8 876 402,54
Saamiset konserniyhteisöiltä yhteensä	53 664 558,12	25 960 263,32

Yhtiö kuuluu Tampereen kaupungin konsernitilijärjestelyyn. Konsernitilisaaminen on saamista päätilin haltijalta Tampereen kaupungilta.

8. SIIRTOSAAMISET

Siirtosaamiset	31.12.2022	31.12.2021
Menoennakot	94 375,96	54 137,68
Tulojäämät	19 130,52	136 242,79
Siirtosaamiset yhteensä	113 506,48	190 380,47

Taseen vastattavien liitetiedot

	31.12.2022	31.12.2021
9. OMA PÄÄOMA		
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 01.01.	2 000 000,00	2 000 000,00
Osakeannin rekisteröinti	6.000,00	0,00
Osakepääoma 31.12.	2 006 000,00	2 000 000,00
Osakeanti 1.1.	6 000,00	0,00
Suunnattu osakeanti	0,00	6 000,00
Osakeannin rekisteröinti	-6 000,00	0,00
Osakeanti 31.12.	0,00	6 000,00
SIDOTTU OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 006 000,00	6 000,00
Vapaa oma pääoma yhteensä		
Edellisten tilikausien voitto (tappio) 31.12.	-488 859,81	-1 138,54
Tilikauden voitto/tappio	471 982,84	-487 721,27
VAPAA OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-16 876,97	-488 859,81
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 989 123,03	1 517 140,19

10. Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	31.12.2022	31.12.2021
Lainat rahoituslaitoksilta	274 425 755,29	243 846 996,55
	274 425 755,29	243 846 996,55

11. VELAT KONSERNIYHTEISÖILLE

Velat konserniyhteisöille	31.12.2022	31.12.2021
Ostovelat	97 437,48	212 191,26
Velat konserniyhteisöille yhteensä	97 437,48	212 191,26

12. SIIRTOVELAT

Siirtovelkojen erittely	31.12.2022	31.12.2021
Henkilöstökulujaksotukset	370 615,68	418 143,11
Korkojaksotukset	915 093,43	264 266,64
Tuloennakot	251 945,40	227 951,91
Koronvaihtosopimuksen ylisuojausosuuden negatiivinen käypä arvo	0,00	487 721,27
Raitiotieinfran takuuajan kustannusvaraus	1 137 568,00	1 345 698,00
Keskeneräisen raitiotieinfran valmiusasteen mukainen velka	1 527 710,39	1 418 522,00
Muut menoajämät	223 172,35	111 481,00
Siirtovelat yhteensä	4 426 105,24	4 273 783,93

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Leasingsopimuksista maksettavat määrät

	31.12.2022	31.12.2021
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	27 727,42	24 317,87
Myöhemmin maksettavat	55 563,33	20 947,18
	83 290,75	45 265,05

Muut vuokravastuut

Yhtiöllä on toimitiloistaan määräaikainen vuokrasopimus 31.12.2023 asti. Lisäksi yhtiöllä on liikehuoneiston vuokrasopimus kunnossapitolaitteita varten. Sopimus on määräaikainen 31.10.2024 asti.

TOIMITILOJEN VUOKRAVASTUUT

	31.12.2022	31.12.2021
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	108 462,00	102 371,40
Myöhemmin maksettavat	65 385,00	132 680,90
YHTEENSÄ	173 847,00	235 052,30

Yhtiöllä on 11 vuokrasopimusta maa-alueista. Viisi sopimusta on voimassa vuoteen 2047 asti. Kolme sopimusta on voimassa vuoteen 2048 saakka ja yksi sopimus vuoteen 2057 asti. Yksi sopimus on irtisanottavissa kuuden kuukauden irtisanomisajalla ja yksi kolmen kuukauden irtisanomisajalla.

MAA-ALUEIDEN VUOKRAVASTUUT

	31.12.2022	31.12.2021
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	109 124,44	99 666,40
Myöhemmin maksettavat	3 568 452,84	3 357 005,10
YHTEENSÄ	3 677 577,28	3 456 671,50

Muut vastuusitoumukset

KONSERNILIMIITTI

Myönnetty limiitti
Käytetty limiitti

31.12.2022

10 000 000,00
0,00

31.12.2021

10 000 000,00
0,00

LEASINGLIMIITTI

Myönnetty limiitti
Käytetty limiitti

31.12.2022

5 000 000,00
0,00

31.12.2021

5 000 000,00
7 801,96

Yhtiöllä on yrityskiinnityksiä yhteisarvoltaan 380 milj. euroa. Yhtiö on antanut yrityskiinnitykset Tampereen kaupungille saatujen lainatakausten vakuudeksi.

Yhtiö on sitoutunut vaunukaluston kunnossapitosopimukseen, joka on voimassa vielä ainakin noin 12 vuotta tilinpäätöshetkestä. Sopimuksen arvioitu arvo jäljellä olevalla sopimuskaudella on n. 53 milj. euroa.

Tampereen Raitiotie Oy on velvollinen tarkistamaan vuonna 2021 käyttöönotetun varikon kiinteistön hankintakustannuksista tehtyjä arvonnäisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Viimeinen tarkistusvuosi on 2030. Vastuun enimmäismäärä on noin 3,1 milj. euroa.

Yhtiö tilasi tilikauden 2022 aikana kahdeksan uutta raitiovaunu. Hankinnan kokonaisarvo on n. 35 milj. euroa ja tilatut vaunut toimitetaan vuosien 2024 ja 2025 aikana.

Suojaavien ja suojattavien varojen ja velkojen liitetiedot

Yhtiö on suojannut osan muuttuvakorkoisten lainojen korkorisistä koronvaihtosopimuksella yhtiön hallituksen hyväksymän korkosuojauspolitiikan mukaisesti. Koronvaihtosopimukseen sisältyy valinnaisen ennenaikaisen eräännyttämisen ehto.

Johdannaisopimus on käsitelty tilinpäätöksessä taseen ulkopuolisena vastuuna perustuen suojattavien lainojen ja koronvaihtosopimuksen käänteiseen yhteneväisyyteen. Koronvaihtosopimuksen perusteella maksettava tai saatava nettokorko kirjataan tuloslaskelman korkokuluihin.

Suojattava kohde:

Neljä vaihtuvakorkoista lainaa, yhteissumma 192,1 milj. euroa tilinpäätöshetkellä 31.12.2022, eräpäivät 2.9.2049–11.7.2052 välillä, korko euribor 6kk

Suojaava johdannainen:

Koronvaihtosopimus, nimellismäärä 144,7 milj. euroa tilinpäätöshetkellä 31.12.2022, eräpäivä 29.12.2045, yhtiö saa euribor 6kk korkoa ja maksaa kiinteää korkoa

Koronvaihtosopimus

31.12.2022

31.12.2021

Käypä arvo	+25 882 567,00	-29 289 458,00
Kohde-etuuden arvo	144 666 667,00	149 833 333,00

Yllä esitetty sopimuksen käypä arvo perustuu sopimuksen vastapuolen vahvistamaan markkina-arvoon tilinpäätöshetkellä.

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2022 korkotason nousu 0,5 %-yksiköllä kasvattaisi sopimuksen käypää arvoa n. 8,4 miljoonaa euroa. Vastaavasti korkotason lasku 0,5 %-yksiköllä pienentäisi käypää arvoa n. 9,1 miljoonaa euroa.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Tampereella 24. päivänä huhtikuuta 2023

Asko Koskinen
Hallituksen puheenjohtaja

Kari Neilimo
Hallituksen varapuheenjohtaja

Kirsi Koski
Hallituksen jäsen

Pekka Pohjoismäki
Hallituksen jäsen

Markus Sjölund
Hallituksen jäsen

Jukka Terhonen
Hallituksen jäsen

Johanna Wäre
Hallituksen jäsen

Pekka Sirviö
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tampereella, sähköisen allekirjoituksen päivämäärällä

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA SEKÄ SÄILYTYSTAVOISTA

Pääkirja	sähköisenä
Päiväkirja	sähköisenä
Tilinpäätös	sähköisenä
Tase-erittelyt	sähköisenä
Myyntilaskut	Sähköinen arkisto
Ostolaskut	Sähköinen arkisto tositteiden kirjaamisesta
Verkkolaskut (ostolaskut)	Sähköinen arkisto
Matka- ja kululaskut, muistiot	Sähköinen arkisto
Palkat	Sähköinen arkisto
Tiliotteet, maksutositteet	Sähköinen arkisto
ALV-laskelmat	Sähköinen arkisto

Alkuperäiset paperilla vastaanotetut ostolaskut säilytetään kirjanpitovelvollisen toimesta paperilla. Jos paperilla oleva lasku on skannattu, säilytetään lasku vain sähköisenä paperittomassa arkistossa.

Matka- ja kululaskuihin liittyvät tositteen liitteenä olevat alkuperäistositteet säilytetään kirjanpitovelvollisen toimesta paperilla. Jos paperilla oleva lasku tai sen liitteet ovat skannattu, säilytetään ne vain sähköisenä paperittomassa arkistossa.

Tilintarkastuskertomus

Tampereen Raitiotie Oy:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Tampereen Raitiotie Oy:n (y-tunnus 2802791-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2022. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liit-

tyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpiddollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida,

onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Tampereella sähköisen allekirjoituksen päivänä

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT

TAMPEREEN
RAITIOTIE
OY